

AVOCATUL POPORULUI

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție și a altor pedepse ori tratamente crude, inumane sau degradante - MNP

Aprob,

Avocatul Poporului

Renate Weber

RAPORT

privind vizita desfășurată la Penitenciarul Bistrița, județul Bistrița Năsăud

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare**
- 2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare**
- 3. Recomandări**

Alba Iulia – 2025

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În conformitate cu art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborat cu art. 19 lit. a) din Protocolul Opțional la Convenția Împotriva Torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante din 18.12.2002, precum și cu dispozițiile Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor, instituția Avocatul Poporului, prin reprezentanții Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, Centrul Zonal Alba, respectiv, domnul _____ jurist, doamna _____ psiholog și domnul _____ medic, consilieri ai **Centrului Zonal Alba**, a efectuat la data de 30.07.2025, împreună cu doamna _____ reprezentantă a „Asociației Filantropia Ortodoxă Alba Iulia” o vizită la Penitenciarul Bistrița, județul Bistrița Năsăud.

Vizita a avut ca obiective consolidarea protecției persoanelor aflate în locuri de detenție împotriva torturii, a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, precum și alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție, care ar fi putut apărea în timpul vizitei.

Această vizită s-a realizat în conformitate cu prevederile Legii nr. 35/ 1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu scopul îndeplinirii mandatului MNP, de examinare în mod regulat a tratamentului aplicat persoanelor private de libertate în locurile de detenție, prin transmiterea de informații/ documente și prin dialogul purtat între toate părțile implicate în efectuarea vizitei (angajați, persoane custodiate și membrii echipei de vizită).

Este de menționat faptul că alături de factorii de conducere, tot personalul unității penitenciare cu care echipa de vizită a interacționat, a acordat sprijin membrilor echipei MNP în exercitarea atribuțiilor legale, punând la dispoziție informațiile și documentele solicitate și oferind lămuriri, după caz, manifestând profesionalism și disponibilitate pe tot parcursul vizitei.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

a) aspecte generale

Penitenciarul Bistrița este o instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, aflată în subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor - ANP, care asigură punerea în executare a pedepselor privative de libertate, pentru deținuții clasificați în regimurile de executare a pedepsei cu închisoarea semideschis și deschis.

Funcționarea acestei unități penitenciare se desfășoară în baza prevederilor Constituției României, republicată, Declarației Universale a Drepturilor Omului, Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a protocoalelor adiționale, cu recomandările Consiliului Europei cu privire la tratamentul deținuților, ale Hotărârii Guvernului nr. 756/ 2016 pentru organizarea, funcționarea și atribuțiile Administrației Naționale a Penitenciarelor și pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 652/ 2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, cu completările ulterioare, Legii nr. 254/ 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare (**Lege**) și a Regulamentului din 2016 de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal (**Regulament**), precum și altor norme și dispoziții subsecvente.

Activitățile specifice și funcționale, desfășurate de către Penitenciarul Bistrița, se subscriu îndeplinirii în principal, **următoarelor atribuții: custodia**, potrivit prevederilor legale, a persoanelor condamnate la pedeapsa închisorii; **evaluarea nevoilor** educative, de asistență psihologică și asistență socială ale persoanelor private de libertate, **organizarea și derularea de programe și activități** specifice pentru o cât mai eficientă reintegrare socială după punerea în libertate; **transpunerea în practică a prevederilor legale referitoare la realizarea separațiunii** persoanelor private de libertate; **paza și apărarea** locului de deținere și a punctelor de lucru, escortarea și supravegherea persoanelor private de libertate în scopul preîntâmpinării sustragerii acestora de la executarea pedepsei închisorii sau a măsurii arestării preventive; **aplicarea diferențiată a regimului** pedepsei cu închisoarea și a măsurii arestării preventive; **acordarea drepturilor** prevăzute de lege pentru persoanele private de libertate; **prezentarea persoanelor private de libertate** la instanțele de judecată și organele de urmărire penală la termenele fixate și cu respectarea strictă a prevederilor legale; **folosirea persoanelor private de libertate la muncă** pe bază de voluntariat, la unități beneficiare cu plată în scopul obținerii de venituri extrabugetare, în interesul unității, precum și în situații de urgență; **evidența muncii prestate** de persoanele private de libertate și **acordarea drepturilor legale** cuvenite; **executarea întocmai a hotărârilor instanțelor judecătorești** care privesc situația persoanelor private de libertate, asigurarea condițiilor prevăzute de lege pentru ca instanțele judecătorești să poată exercita controlul și supravegherea, sesizarea de îndată a organelor judiciare și a Administrației Naționale a Penitenciarelor atunci când se constată erori în actele legale de deținere sau încălcări ale legii; **asigurarea asistenței medicale** pentru persoanele private de libertate aflate în custodie.

Au fost consultate rapoarte, dosare de educație și asistență psihosocială ale deținuților, registre și alte documente. În urma vizitei, a discuțiilor și analizei documentelor, s-au constatat următoarele:

Penitenciarul Bistrița custodiază persoane majore, de sex masculin, private de libertate, clasificate în regimurile de executare semideschis și deschis.

Conform **Deciziei directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor cu nr. 360/ 2020 privind profilarea locurilor de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor**, Penitenciarul Bistrița este profilat pentru executarea pedepselor privative de libertate a **deținuților clasificați în regimurile semideschis și deschis**, cu domiciliile în județele Bistrița Năsăud și Cluj, iar în cazul persoanelor transferate din alte unități, pentru prezentarea în fața organelor judiciare deservite de locul de deținere, toate categoriile de persoane, cu excepția celor care prezintă risc pentru siguranța penitenciarului, precum și a celor de sex feminin care sunt prezentate de Penitenciarul Gherla.

Cea mai în vârstă persoană custodiată în Penitenciarul Bistrița, este un bărbat de 76 de ani, iar cel mai tânăr deținut are vârsta de 21 ani și 10 luni.

În penitenciar nu erau custodiate persoane de sex feminin și/ sau minori, iar în ceea ce privește persoanele încadrate în grade de handicap sau de invaliditate, la nivelul unității existau **15 persoane încadrate într-un grad de invaliditate, 2 persoane încadrate într-un grad de handicap și 2 persoane care dețineau atât certificat de invaliditate cât și certificat de încadrare în grad de handicap.**

b). condiții de cazare

Sectorul de deținere era organizat în cadrul a **5 secții, cu un număr** de 58 de camere, cu 513 paturi instalate și un **Punct de lucru exterior cu supraveghere (Unirea)**, cu un număr de 13 camere și 47 de paturi instalate, configurate după cum urmează:

Secția de deținere E1 este utilizată pentru cazarea deținuților clasificați în **regim semideschis, regim închis, aflați în perioada de carantină - observare, transferați temporar, arestați preventiv**. Aceasta cuprindea un număr de **14 camere de deținere**, fiecare cu suprafața de 17,42 mp. Această secție avea o capacitate legală de cazare (la 4 mp/ deținut) de **56 de locuri**, cu un efectiv de **95 deținuți**, și cu 105 paturi instalate.

Secția de deținere E2 cuprindea un număr de 14 camere pentru cazare a deținuților din **regimul deschis**, fiecare cameră cu o suprafață de 17,42 mp.

În cadrul secției E2, erau instalate 83 de paturi, câte 6 paturi în fiecare cameră, cu excepția camerei E2.4, în care erau 5 paturi și care este destinată persoanelor private de libertate pentru care statul român a oferit garanții privind spațiul individual de cazare, și a camerei E2.16 în care este amenajată biblioteca unității.

Această secție avea o capacitate legală de cazare (la 4 mp/ deținut) de **56 de locuri**, cu un efectiv de **80 deținuți**, și cu 83 paturi instalate.

Secția de deținere E3 cuprindea un număr de 13 camere, respectiv 6 camere pentru deținuții clasificați în **regim deschis** și 7 camere pentru deținuții clasificați la **regimul semideschis**, fiecare cameră cu o suprafață de 17,42 mp, cu un total de 74 de paturi instalate.

Această secție avea o capacitate legală de cazare (la 4 mp/ deținut) de **52 de locuri**, cu un efectiv de **70 de deținuți**, și cu 74 paturi instalate.

De asemenea, la nivelul acestei secții, în camera E3.15 este amenajat și biroul psihologilor unității.

Dotarea cu mobilier și amenajarea camerelor de deținere din cele trei secții era următoarea: paturi metalice suprapuse, pe două rânduri, o masă pentru aparatul tv., o masă și un număr de 6 până la 8 scaune pentru deținuți, un cuier pentru haine, un dulap pentru încălțăminte, un dulap pentru bagaje și un spațiu pentru depozitarea alimentelor.

Grupurile sanitare ale camerelor de deținere aferente secțiilor E1, E2 și E3 au următoarele dotări: o chiuvetă din ceramică, o oglindă, un vas WC, un duș cu cădiță zidită și perdea de duș, delimitate de restul încăperii printr-o perdea din material textil.

Secția de deținere E4 cuprindea un număr de 7 camere, pentru custodia deținuților cu **regim de executare semideschis**.

În cadrul acestei secții sunt instalate 150 de paturi, iar efectivul acesteia era de 145 de persoane, la o capacitate legală a secției, raportată la 4mp/ deținut, de 79 de locuri.

Secția de deținere E5 cuprindea un număr de **10 camere**, având **101 paturi instalate**, cu destinații și regimuri diferite, astfel: 5 camere de deținere destinate cazării deținuților cu regim de executare semideschis, cu 84 de paturi instalate, o cameră destinată deținuților aflați în refuz de hrană cu 2 paturi, o cameră de deținere destinată deținuților sancționați disciplinar cu măsura izolării, în care sunt instalate un număr de 2 paturi, o cameră de deținere destinată deținuților transferați temporar în vederea prezentării lor în fața organelor judiciare, având instalate un număr de 2 de paturi, două camere de deținere cu destinația infirmerie, având una 6 paturi, iar cealaltă 5 paturi. Tot în cadrul acestei secții mai erau amenajate cabinetul medical și punctul de primire deținuți.

Camerele de deținere E5.9 și E5.10, camere de infirmerie, erau dotate cu paturi metalice instalate pe un singur nivel, dispuneau de grup sanitar propriu, prevăzut cu 2 chiuvete cu oglindă, 2 cabine wc, 2 dușuri cu perdea. La baia camerei E5.10 cu ocazia renovării au fost efectuate modificări mărindu-se ușile de la intrare și de la cabina wc și accessorizându-se pentru uzul persoanelor cu dizabilități locomotorii.

Această secție avea o capacitate legală de cazare (la 4 mp/ deținut) de **56 de locuri**, cu un efectiv de **91 deținuți**, și cu 101 paturi instalate.

Dotarea cu mobilier și amenajarea camerelor de deținere din Secțiile E4 și E5 era următoarea: paturi metalice suprapuse pe două rânduri, suporturi metalice pentru televizoare și mese mari de lemn cu bănci din lemn, mese de plastic de dimensiuni reduse, amplasate între paturi destinate desfășurării unor activități de petrecere a timpului liber și scaune din material plastic.

Băile camerelor de deținere erau prevăzute cu mobilier și dotări specifice precum 1,2 sau 3 chiuvete monobloc antivandal (în funcție de numărul de deținuți din fiecare cameră), oglinzi, dușuri cu perdea, pisoare antivandal, suporturi pentru încălțăminte și cuiere pentru haine și de asemenea una sau două cabine de WC separate, dotate cu vase tip scaun monobloc și prevăzute cu uși din PVC, la intrare.

Tot în cadrul sectorului de deținere erau amplasate capela unității, sectorul reeducare, sectorul școlarizare, blocul alimentar, ateliere deservire și **un punct comercial** unde deținuții aveau acces zilnic să efectueze cumpărături în baza unei planificări aprobate de directorul unității.

Penitenciarul are o **capacitate legală**, raportată la prevederile **Ordinului Ministrului Justiției nr. 2772/C/2017** pentru aprobarea Normelor minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate, **de 299 de locuri**, iar cu un efectiv de 517 deținuți, rezulta un **grad de ocupare de 172%**, or, potrivit **normelor CPT (Secțiunea II- Penitenciarele, pct. 46)** *„toate serviciile și activitățile dintr-o închisoare vor fi afectate în mod negativ dacă este necesar să se adăpostească mai multe persoane private de libertate decât numărul pentru care a fost creată, calitatea vieții va fi coborâtă în totalitate, în mod semnificativ. Mai mult decât atât, nivelul de supraaglomerare într-o închisoare, sau într-o parte a ei, poate fi el însuși inuman și degradant din punct de vedere fizic.”*

Având în vedere acest aspect, membrii echipei de vizită recomandă conducerii **unității efectuarea demersurilor necesare, în sensul reducerii supraaglomerării populației penitenciare și a respectării limitelor prevăzute în Anexa la Ordinul Ministrului Justiției nr. 2772/C/2017.**

Punctul de lucru exterior cu supraveghere Unirea este amenajat într-un imobil cu 3 niveluri, are 13 camere pentru cazarea deținuților, cu un număr de 47 de paturi instalate.

Această clădire recent edificată este dotată cu geamuri termopan și tâmplărie PVC, iar ușile camerelor sunt realizate din MDF, prevăzute cu încuietori.

Agentul termic și apa caldă menajeră sunt furnizate de o centrală proprie alimentată cu combustibil lemnos și de un ansamblu de panouri solare.

La parter se află un birou agent supraveghetor, o bucătărie (dotată și utilizată pentru servirea mesei), două camere de cazare, una cu 5, iar cealaltă cu 4 paturi, cu un grup sanitar comun. **Etajul** are 8 camere de cazare, cu câte 3 paturi fiecare și grup sanitar propriu și un spațiu tehnic. La mansardă sunt amenajate 3 camere de cazare, două cu câte 4 paturi și una cu 6 paturi, un grup sanitar comun și o magazie pentru depozitarea materialelor și bagajelor.

Efectivul secției la data vizitei a fost de 36 de deținuți, iar capacitatea legală a acesteia, raportat la 4mp/ persoană, este de 47 de deținuți, cu tot atâtea paturi instalate.

Fiecare secție de deținere dispune de **puncte de documentare și informare electronică (info-chioșcuri și tablete)**, la care persoanele deținute au acces neîngrădit, astfel: Secția de deținere E1 dispune de 2 info-chioșcuri și o tabletă; Secția de deținere E2 dispune de 2 info-chioșcuri și o tabletă; Secția de deținere E3 dispune de 2 info-chioșcuri și o tabletă; Secția de deținere E4 dispune de 2 info-chioșcuri și două tablete, iar Secția de deținere E5 dispune de un info-chioșc și două tablete, iar secția Unirea are un info-chioșc și o tabletă.

Dispozitivele electronice sunt actualizate astfel încât, fiecare persoană privată de libertate, în condiții de confidențialitate, pe baza unui card propriu, să aibă posibilitatea de a-și vizualiza în timp real situația juridică, să formuleze cereri și să urmărească situația soluționării lor, să efectueze comenzi pentru cumpărături individuale, dar și să cunoască acte normative, decizii, proceduri și instrucțiuni, aplicabile domeniului execuțional penal.

Totodată, persoanelor private de libertate li se asigură mijloace de comunicare la distanță (**posturi telefonice fixe**), instalate atât în camere cât și pe holurile secțiilor de deținere, deținuții având acces nelimitat la acestea, în funcție de posibilitățile lor financiare. Astfel în Secția de deținere E1 sunt 22 posturi telefonice, Secția de deținere E2, 22 posturi telefonice, Secția de deținere E3, 21 posturi telefonice, Secția de deținere E4, 18 posturi telefonice, Secția de deținere E5, 18 posturi telefonice, Secția de deținere Unirea, 13 posturi telefonice.

De asemenea, deținuților li se asigură dreptul la convorbiri online gratuite, cu persoanele din familie sau mediul de suport, pe bază de cerere, în serii de câte 30 de minute,

respectiv, **luni, marți, joi, sâmbătă și duminică** între orele 08.00- 19.30, miercuri între orele 10.00- 19.30 și vineri între orele 08.00- 16.00.

Solicitarea privind acordarea comunicărilor on-line se face prin intermediul unei adrese de e-mail, care este gestionată de lucrătorii sectorului de acordare a dreptului la pachet, vizită și corespondență, iar comunicarea răspunsului la solicitarea de programare se realizează în cel mult 48 de ore de la primirea acesteia.

Toate camerele de cazare din penitenciar și celelalte încăperi destinate persoanelor private de libertate, dispuneau de iluminat natural și de instalații necesare asigurării iluminatului artificial. În cadrul unității, se asigura zilnic posibilitatea efectuării activităților de îmbăiere, după un program alternativ pentru fiecare secție, pentru toate persoanele private de libertate.

Deși unitatea penitenciară se confrunta cu o rată ridicată de supraaglomerare, echipa de vizită **a remarcat și apreciat faptul că în spațiile de deținere, curățenia și igiena se păstrau la standarde superioare.** Din discuțiile cu personalul de execuție și cu membrii conducerii, acest lucru se datora unei planificări riguroase și a efectuării în mod susținut a tuturor activităților care contribuiau la menținerea acestei stări de fapt. Astfel, **lucrările de dezinsecție, dezinfecție și deratizare**, aplicate în vederea eliminării și apariției de noi focare de dăunători, sunt efectuate în mod constant, cu firme specializate, periodic și ori de câte ori se constată necesitatea efectuării unor astfel de lucrări.

De asemenea, foarte important pentru oprirea înmulțirii insectelor dăunătoare, alături de dezinsecțiile periodice, este **igiena individuală și colectivă din interiorul camerelor de deținere**, pentru care deținuții sunt direct răspunzători și pentru care administrația a prevăzut un program riguros, în cadrul căruia aceștia să își scuture și aerisească cazarmamentul, cu regularitate.

Prin intermediul personalului desemnat să lucreze în cadrul secțiilor de deținere, dar și prin grija șefilor de secție, se încearcă susținut influențarea pozitivă și dialogarea cu deținuții pentru ca aceștia să conștientizeze necesitatea menținerii unui nivel de curățenie și igienă cât mai aproape de standarde corespunzătoare.

Mai mult, la nivelul Penitenciarului Bistrița, în vederea menținerii curățeniei, se organizează trimestrial ori la nevoie, **sesiuni de curățenie generală în întreg sectorul de deținere**, printr-un program stabilit și aprobat.

Pe lângă pavilioanele în care funcționau secțiile de deținere, activitățile de preparare a hranei și de păstrare a alimentelor se desfășurau în alte două clădiri configurate astfel:

Blocul alimentar, cu o suprafață de 213 mp, cu un singur nivel (parter), care cuprinde bucătăria, camera curățat zarzavat, depozit alimente, vestiar deținuți, hol și oficiu distribuirea hranei, grup sanitar, birou supraveghetor, cameră depozitare veselă și spălătorie veselă.

Depozitul de alimente, cu 2 niveluri (S și P), cu o suprafață de 156 mp/ nivel, care cuprinde, la subsol, spații de depozitare alimente, o magazie și o cameră de refrigerare, iar la parter, spații de depozitare alimente, o cameră de tranșare, o cameră de congelare și un birou.

Dreptul la plimbare zilnică se acorda în cele 7 curți, amenajate în acest sens, astfel:

Curtea de plimbare F1, cu o suprafață de 167,2 mp, este destinată desfășurării activităților sportive de grup (teren de sport);

Curtea de plimbare F2, cu o suprafață de 88,43 m2, dispune de grup sanitar și acces la apă curentă, este dotată cu bănci pentru odihnă, două posturi telefonice și este acoperită pe o suprafață de 39,3mp, astfel încât poate fi utilizată și în zilele în care condițiile meteo sunt nefavorabile (ninsoare, ploaie, soare puternic);

Curtea de plimbare F3, cu o suprafață de 95,18 mp, dispune de grup sanitar și acces la apă curentă, bănci pentru odihnă, două posturi telefonice și este acoperită pe o suprafață de 42,3m2;

Curtea de plimbare F4, cu o suprafață de 140 mp, are în dotare două posturi telefonice, nu dispune de grup sanitar și acces la apă curentă, deoarece accesul în curtea de plimbare se realizează în mod direct de către persoanele private de libertate cazate pe secția de deținere E4;

Curtea de plimbare F5A, cu o suprafață de 115,5 mp, dispune de două posturi telefonice, bănci și scaune pentru odihnă, este acoperită pe o suprafață de 55 mp, nu dispune de grup sanitar și acces la apă curentă, deoarece accesul în curtea de plimbare se realizează în mod direct de către persoanele private de libertate cazate pe secția de deținere E5;

Curtea de plimbare F5B, cu o suprafață de 49,5 mp, dispune de două scaune, nu este prevăzută cu posturi telefonice, grup sanitar propriu și nici nu are acces la apă curentă;

Curtea de plimbare F6, cu o suprafață de 201,96 mp, dispune de două posturi telefonice, scaune pentru odihnă, și este destinată, în special, desfășurării activităților sportive de grup, aspect care nu permite amenajarea instalațiilor necesare asigurării de apă potabilă și amenajării unui grup sanitar.

De menționat că, în prezent, această unitate penitenciară este cuprinsă în **Memorandumul privind Planul de acțiune 2020-2025, în executarea hotărârii pilot Rezmiveș și alții împotriva României**, cu edificarea a două obiective noi de investiții: **Construirea a două pavilioane de deținere, unul cu o capacitate de 500 locuri și celălalt cu o capacitate de 100 locuri**. Termenul de finalizare a celor doua obiective este, conform

calendarului Memorandumului, finele anului 2024, însă nici unul dintre acestea nu este finalizat.

Referitor la **acordarea dreptului la pachet, vizită și cumpărături**, persoanelor deținute, potrivit art. 68 alin. (1) din Legea nr. 254/2013, „...*persoanele condamnate au dreptul de a primi vizite, în spații special amenajate, sub supravegherea vizuală a personalului administrației penitenciarului*”, acestea au beneficiat, în cadrul **Sectorului de acordare a dreptului la pachet, vizită și cumpărături (PVC)**, de un anumit număr de vizite/ lună, numărul și periodicitatea vizitelor fiind stabilite prin dispozițiile art. 142, alin. (3) din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/ 2013, după cum urmează: deținuții cărora li se aplică regimul deschis beneficiază lunar de 6 vizite; deținuții cărora li se aplică regimul semideschis beneficiază lunar de 5 vizite; deținuții pentru care nu s-a stabilit încă regimul de executare a pedepsei beneficiază lunar de 5 vizite; deținuții cărora li se aplică regimul de maximă siguranță beneficiază lunar de 3 vizite.

Din punct de vedere logistic, **Sectorul PVC** dispune de o cameră pentru vizită intimă, două săli de vizită fără dispozitiv de separare, cu 8 locuri pentru acordare vizită deținuților clasificați în regimul de executare semideschis și 4 locuri pentru cei clasificați în regimul deschis, o cabină de vizită cu dispozitiv de separare cu un loc, o sală de așteptare pentru vizitatori, o cameră percheziție deținuți, un hol acces deținuți, un spațiu pentru acordare comunicări on line, un vestiar pentru personal, o cameră supraveghetor, un dulap pentru depozitarea pachetelor, cu 9 compartimente, un spațiu destinat acordării vizitei părinte - copil cu un mic loc de joacă în exteriorul camerei, amenajat și dotat cu mobilier în culori vesele, cu desene pe pereți și cu articole de joacă pentru copii, grup sanitar.

Modalitatea de acordare a vizitei se face potrivit art. 139 din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013, în funcție de regimul de executare a pedepsei privative de libertate și de conduita adoptată, astfel că deținuții pot beneficia de vizită cu dispozitiv de separare (tip cabină) sau fără dispozitiv de separare. Având în vedere profilarea Penitenciarului Bistrița, stabilită prin **Decizia directorului general al ANP nr. 360/ 2020** privind profilarea locurilor de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, **vizitele acordate preponderent la nivelul locului de deținere sunt cele fără dispozitiv de separare**, de care beneficiază persoanele private de libertate clasificate în regimurile deschis, semideschis, precum și arestații preventiv ce îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 270 din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013. De asemenea, deținuții din regimul închis, aflați în această unitate, în vederea prezentării în fața organelor judiciare deservite de Penitenciarul

Bistrița, beneficiază de vizite fără dispozitiv de separare, în măsura în care îndeplinesc cumulativ criteriile prevăzute la art. 139 alin. (4)1 din actul normativ sus-menționat.

În primul semestru al anului 2025, în cadrul sectorului PVC, au fost acordate **3540 vizite fără dispozitiv de separare și 63 de vizite cu dispozitiv de separare.**

În baza unui **Protocol de colaborare cu Auchan România SA**, persoanele deținute pot efectua comenzi on line, cu ajutorul tabletelor de pe secțiile de deținere, pentru cumpărături (produse alimentare, de igienă personală, etc.) de la acest agent economic. Astfel, plasarea comenzilor on line se poate face în fiecare zi a săptămânii, cu excepția celei de miercuri, între orele 8.30- 18.00, iar livrarea produselor comandate are loc în ziua de marți pentru comenzile de joi, vineri, sâmbătă și în ziua de vineri pentru comenzile de duminică, luni și marți.

Sancțiunile disciplinare aplicate persoanelor deținute au fost: avertisment -12 sancțiuni, suspendarea dreptului de a participa la activități culturale, artistice și sportive – 18 sancțiuni, suspendarea dreptului de a presta o muncă - 3 sancțiuni, suspendarea dreptului de a primi și cumpăra bunuri cu excepția celor necesare pentru igiena individuală - 22 sancțiuni, suspendarea dreptului de a primi vizită - 15 sancțiuni, izolare - 1 sancțiune, separare de colectiv conform art 174 lit. e /Legea 254/2013 - 0 sancțiuni.

În funcție de gravitate, abaterile disciplinare comise de către persoanele private de libertate au fost: 38 foarte grave, 10 grave și 23 ușoare.

În 46 cazuri s-a formulat plângere la judecătorul de supraveghere a privării de libertate, soluțiile fiind: 3 cazuri - anulează sancțiunea, 0 cazuri modifică sancțiunea. iar în 24 cazuri s-a formulat contestație la instanța de judecată (12 în soluționare la data de 01.07.2025).

Totodată, la nivelul unității, **s-au acordat recompense cu permisiune de părăsire a penitenciarului** pentru 8 persoane deținute, respectiv pentru 6 persoane, câte 1 zi, pentru alte 2 persoane, câte 3 zile, iar pentru o persoană, 2 zile.

În ceea ce privește **primirea persoanelor condamnate ori a arestaților preventiv în penitenciar**, în baza prevederilor art. 96 din Regulamentul de Aplicarea a Legii nr. 254/2013, *„În toate locurile de deținere se amenajează spații de primire care să asigure condiții pentru identificarea persoanei și verificarea documentelor, efectuarea percheziției corporale amănunțite, echipare, efectuarea vizitei medicale sumare, luarea măsurilor igienico-sanitare, precum și posibilitatea separării până la repartizarea în camerele de deținere”*, punctul de primire persoane private de libertate din cadrul unității era organizat astfel:

- 3 spații de așteptare pentru persoanele private de libertate;
- o zonă pentru percheziția persoanelor private de libertate delimitată în 3 spații tip cabină destinate efectuării controlului corporal amănunțit;

- un grup sanitar;
- un spațiu pentru identificarea persoanelor private de libertate și verificarea documentelor;
- un spațiu pentru fotografierea și amprentarea persoanelor private de libertate.

c) personalul unității

În cadrul Penitenciarului Bistrița, Statul de organizare prevede un număr total de 268 de funcții, respectiv, **65 funcții de ofițer**, din care 54 ocupate și **203 funcții de agent**, din care 186 sunt ocupate, gradul de încadrare cu personal fiind de 89,55%.

Programul de lucru al personalului penitenciarului se desfășura astfel: **program de tură, 12 ore/ tura de zi cu 24 ore liber și 12 ore/ tura de noapte cu 48 ore timp de odihnă**, în cadrul celor 4 schimburi care asigură supravegherea deținuților, paza perimetrului și accesul în unitate, **program alternativ de 12 ore/ zi cu o zi liberă** între servicii pentru personalul din cadrul sectorului vizită și însoțiri, **program de 8 ore /zi, 5 zile / săptămână**, în cadrul sectorului administrativ și pentru cei care asigură escortarea deținuților, **program de 8 ore /zi, 5 zile / săptămână**, atât dimineața cât și după- masa în cadrul sectorului educație și asistență psiho-socială.

În ceea ce privește **sancțiunile disciplinare aplicate personalului, în cursul anului 2025**, din informațiile puse la dispoziție, până la data vizitei, în cadrul Penitenciarului Bistrița a fost aplicat un număr de **2 sancțiuni disciplinare** cu „**Mustrea scrisă**”, cu mențiunea că niciuna din abaterile pentru care au fost sancționați polițiștii de penitenciare **nu a presupus exercitarea unor acte de violență sau alte tratamente rele/ necorespunzătoare, asupra persoanelor private de libertate.**

Situația numărului orelor suplimentare, la data vizitei, prestate de către personalul unității era de 12.543 de ore, din care 8034 au fost recuperate.

Referitor la **pregătirea profesională a personalului unității**, din cele relatate de conducere și din documentele consultate, aceasta se desfășoară în perioada 1 ianuarie- 30 noiembrie 2025, după o planificare aprobată printr-o Decizie a Directorului Penitenciarului Bistrița, pe următoarele tipuri de activități: activități de pregătire pe linie de specialitate, trageri cu armamentul din dotare, pregătire fizică.

Pregătirea profesională a fiecărui polițist de penitenciare din Penitenciarul Bistrița se cuantifică prin credite profesionale, care se acordă pentru implicarea în aceste activități. Evaluarea activităților de pregătire profesională se realizează la finalul fiecărui an de pregătire, prin centralizarea, de către ofițerul responsabil cu formarea profesională, a creditelor obținute

de către fiecare polițist de penitenciare, ca urmare a implicării în activitățile de pregătire profesională.

Numărul de credite obținute la finalul anului de pregătire se transformă în calificativ după cum urmează: sub 40 credite – Necorespunzător; 40 - 55 credite – Corespunzător; peste 55 credite - Foarte bine.

d) asistența medicală, tratamente și îngrijiri

Asistența medicală se asigura în incinta Penitenciarului Bistrița unde erau: cabinete medicale și o infirmerie cu mai multe încăperi precum, 1 **cabinet medical medicină de familie** (dotări mobilier: pat de consultație, birouri, scaune, dulapuri; aparatură: stetoscop, tensiometru, termometru, pulsoximetru, glucometru, defibrilator, concentrator oxigen, optometru, cântar, lampă UV și 1 **cabinet stomatologic**, cu unit stomatologic, instrumentar specific activității, materiale sanitare, mobilier).

Personalul medical își desfășura activitatea astfel încât se asigura asistența medicală a persoanelor private de libertate pe tot cuprinsul zilei, 24 ore din 24. La data vizitei, erau 2 medici angajați, cu specializarea medicină de familie și un medic stomatolog angajat, având un program de la 7.00 la 14.00 și 6 asistenți medicali (4 asistenți generaliști, având un program pe ture de 12/24, 12/48 ore - de la 7.00 la 19.00 și de la 19.00 la 7.00, 1 asistent stomatologie și 1 asistent farmacie, cu program de 8 ore, de la 7.00 la 15.00).

Consultațiile medicale se acordau conform unui program zilnic, organizat pe secțiile de deținere și pe camere. Urgențele erau examinate cu prioritate, indiferent de programul consultațiilor medicale. În funcție de patologia specifică, deținuții care necesitau internare pentru investigații și tratament de specialitate erau trimiși la Spitalul Penitenciar Dej sau în rețeaua publică a Ministerului Sănătății. În afara programului de lucru al medicului, continuitatea în acordarea asistenței medicale era asigurată de către cadrele medii. În cazul apariției unor situații de urgență medico chirurgicală, care depășeau competența personalului medical, se apela Serviciul Național Unic de Urgență 112.

Activitatea medicală pe anul 2025 era consemnată în fișele medicale și în registrele de consultații. Până la data vizitei au fost 682 consultații și tratamente stomatologice și 6483 de consultații înregistrate în cabinetul medical. În registrul de afecțiuni cronice erau în evidență 114 persoane cu tulburări psihice, 99 cu patologie cardio-vasculară, 49 cu patologie gastro-enterologică, 26 cu patologie hepatică, 34 cu patologie oftalmologică, 25 persoane cu diabet zaharat din care 9 insulino-dependente, 24 cu BPOC, 15 cu TBC, 20 cu patologie endocrinologică, 17 cu patologie renală, 17 cu patologie neurologică. În registrul de internări,

erau consemnate 158 cazuri în Spitalul Penitenciar Dej și 19 cazuri în Spitalul Județean de Urgență Bistrița. În registrul de refuz de hrană erau consemnate 66 cazuri în 2024 și 28 cazuri în 2025. Mărcile traumatiche erau consemnate în registrul de agresiuni și auto agresiuni. În anul 2024 erau consemnate 129 de consultații, din care 82 heteroagresiuni, 30 autoagresiuni și 17 accidente, iar în 2025 erau consemnate 59 de consultații medicale din care 35 erau heteroagresiuni, 15 autoagresiuni și 9 accidente. Deținuții erau prezentați la cabinetul medical și dădeau o declarație scrisă cu împrejurările în care a avut loc evenimentul. Dacă se constata că erau semne de agresiune, se întocmea o notă către directorul unității, judecătorul de supraveghere a privării de libertate, se anunța parchetul și în funcție și de dorința pacientului se prezentau pentru evaluare la serviciul de medicină legală.

Nu au fost înregistrate acte de suicid în 2024 și 2025, însă, în anul 2024 s-a înregistrat o tentativă de suicid, prin provocarea unor răni în zona inghinală, în proximitatea arterei femurale și 2 tentative de suicid, în anul 2025, prin spânzurare, descoperite în timp util, pentru acordarea cu succes a primului ajutor de către personalul unității. În aceste cazuri a fost solicitat serviciul de ambulanță 112, persoanele private de libertate fiind transportate în serviciul de urgență pentru investigații suplimentare și tratament de specialitate, ulterior fiind readuse în penitenciar și monitorizate în continuare.

Hrana persoanelor private de libertate, era asigurată prin preparare în bucătăria proprie a penitenciarului. Blocul alimentar era spațios, bucătăria fiind dotată cu cuve de gătit și mașină de gătit, de tip profesional alimentate cu gaz metan. Hrana era servită în camerele de deținere, distribuirea acesteia realizându-se în prezența supraveghetorului aflat în serviciu, de către persoane private de libertate selecționate în acest sens, în condiții de igienă. Distribuirea hranei pe secțiile de deținere se realiza cu ajutorul cărucioarelor de transport, iar hrana preparată era transvazată de către deținutul selecționat la deservire, din recipientele de inox, care erau separate pentru fiecare normă de hrană (regim alimentar) în parte, în vesela fiecărei persoane private de libertate, cu ajutorul polonicelor de inox, **însă, la intrarea în clădirea secției E5, un recipient umplut cu ciorbă se afla pe pavimentul holului de acces, în zona coșurilor de gunoi, astfel că, se recomandă menținerea tuturor recipientelor utilizate la distribuirea hranei deținuților, în condiții de igienă, pe tot traseul de distribuire a hranei, cu respectarea prevederilor art. 113 din Regulament.**

În discuțiile cu persoanele private de libertate, acestea au afirmat că hrana era proaspătă, suficientă și din punct de vedere organoleptic era satisfăcătoare. Alocarea persoanelor private de libertate la normele de hrană la data vizitei era următoarea: 3 persoane erau la norma de hrană 16 (arestați preventiv), 150 persoane la norma 17 (staționare), 214 persoane norma 17A

(muncă), 1 persoană la norma 17 (adv), 8 persoane la norma 17 (lacto -vegetarieni), 118 persoane la norma 18 (persoane care au primit recomandare medicală pentru diferite regimuri alimentare), 2 persoane la norma 18E (distrofici), 19 persoane la norma 18 (diabet) și 18 persoane la norma 20 hrană rece la transport. Pentru asigurarea unei diversificări a alimentației, lunar era întocmit un plan de meniu decadal, pentru fiecare normă de hrană, ținându-se cont de stocurile de produse alimentare existente, a resurselor financiare necesare achiziționării produselor alimentare noi, cu respectarea încadrării în valorile financiare ale normelor de hrană zilnice conform legislației în vigoare. **Meniul din ziua vizitei a fost următorul:** la norma 16 (arestați preventiv): dimineața – biscuiți, marmeladă, ceai, măr, pâine; la prânz – ciorbă de orez, tocană de cartofi cu cârnați; seara – macaroane cu brânză; la norma la norma 17 (staționare): dimineața – biscuiți, marmeladă, ceai, măr, pâine; la prânz – ciorbă de orez, tocană de cartofi cu cârnați; seara – macaroane cu brânză; la norma 17A (muncă): dimineața – biscuiți, marmeladă, ceai, măr, pâine; la prânz – ciorbă de orez, tocană de cartofi cu cârnați; seara – macaroane cu brânză, plus supliment biscuiți, pâine, margarină, slănină afumată; la norma 17 (adv): dimineața – biscuiți, brânză, marmeladă, ceai, măr, pâine; la prânz – ciorbă de orez, tocană de cartofi cu pulpă de pui; seara – macaroane cu brânză; la norma la norma 17 (lacto -vegetarieni): dimineața – biscuiți, brânză, marmeladă, ceai, măr, ou, pâine; la prânz – ciorbă de orez, tocană de cartofi; seara – macaroane cu brânză, lapte; la norma la norma 18 (persoane care au primit recomandare medicală pentru diferite regimuri alimentare): dimineața – biscuiți, marmeladă, ceai, ou, măr, pâine; la prânz – ciorbă de orez, lapte, tocană de cartofi cu cârnați; seara – macaroane cu brânză; 18E (distrofici): dimineața – biscuiți, marmeladă, ceai, măr, ou, pâine; la prânz – ciorbă de orez, lapte, tocană de cartofi cu cârnați, telemea; seara – macaroane cu brânză; 18 (diabet): dimineața – margarină, ou, ceai, măr, pâine; gustare ora 10: pulpă de pui; la prânz – ciorbă de orez, tocană de cartofi cu carne; gustare ora 18: măr, pâine; seara – macaroane cu brânză; gustare ora 21: lapte, pâine. Certificarea calității hranei era realizată zilnic de către personalul medical și șeful de tură, recoltându-se probe din aceasta, în recipiente de sticlă pe care erau lipite etichete cu data recoltării și denumirea felului mâncării și care se păstrau timp de 48 de ore într-un frigider anume destinat prevăzut cu termometru și cu grafic de temperatură.

e) asigurarea dreptului la servicii de asistență și reintegrare psihosocială

Serviciile de Educație și Asistență Psihosocială din cadrul Sectorului Reintegrare Socială a penitenciarului se realizau având ca bază specific profesională Ordinul Ministerului Justiției nr. 1.322/C/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea

activităților și programelor educative, de asistență psihologică și asistență socială din locurile de deținere aflate în subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor

Sectorul Reintegrare Socială din cadrul Penitenciarului era coordonat de un director adjunct pentru reintegrare socială și avea în componența sa două servicii: **Serviciul Educație** și **Serviciul Asistență Psihosocială**.

Situația posturilor din Structura Reintegrare Socială este următoarea: Director Adjunct Reintegrare Socială – 1 post prevăzut, ocupat, Șef Serviciu Asistență Psihosocială – 1 post prevăzut, ocupat, Șef Serviciu Educație – 1 post prevăzut (concediu îngrijire și creștere copil; ocupat de un ofițer educator împuternicit pe funcție), Psiholog – 4 posturi prevăzute, din care 2 ocupate, Asistent Social – 3 posturi prevăzute, din care 2 ocupate, Educator – 4 posturi prevăzute, din care 4 ocupate, Preot - 1 post prevăzut, din care 1 post ocupat, Agent educație/ agent tehnic - 1 post prevăzut, din care 1 ocupat, Agent educație/ monitor sportiv – 1 post prevăzut, din care 1 ocupat.

În perioada 01.01.2025- 30.06.2025 au fost realizate un număr total de 2670 de evaluări psihologice, sociale și educaționale, respectiv, 948 de evaluări psihologice, 906 de evaluări sociale, 816 de evaluări educaționale.

În aceeași perioadă de referință, au fost realizate un număr total de 359 de consilieri din care: 100 consilieri educaționale; 174 consilieri psihologice; 85 consilieri sociale.

Totodată, au fost realizate un număr total de 1914 convorbiri individuale din care: 936 de convorbiri individuale realizate de educatori; 204 de convorbiri individuale realizate de psihologi; 774 convorbiri individuale realizate de asistenți sociali.

De asemenea, până la data vizitei, au finalizat programe de reintegrare socială un număr total de 495 de persoane private de libertate, astfel: 65 de persoane au finalizat programe de asistență socială; 380 de persoane au finalizat programe de educație; 50 de persoane au finalizat programe de asistență psihologică.

În prezent se află în derulare programe de reintegrare socială la care participă 235 de persoane private de libertate astfel: asistență psihologică - 47 de persoane private de libertate, educație - 137 de persoane și asistență socială - 51 de persoane.

Unitatea dispune de spații adecvate, destinate desfășurării activităților cu persoanele deținute. Spațiile în care se desfășoară activitățile dețin dotările necesare pentru buna lor desfășurare precum iluminat, ventilație și încălzire și întrunesc condițiile de confidențialitate și securitate emoțională necesare unui act profesional corespunzător.

La nivelul secției E3 este amplasat biroul psihologilor (E3.15) și o sală pentru activități psihologice de grup.

Cabinetul psihologic este dotat cu instrumente de lucru licențiate, precum: HARE Psychopathy Checklist (PCL-R) – Test Central Cluj; Sistemul de Evaluare Clinică - RTS Cluj; Chestionar de Screening și Diagnostic Psihiatric (PDSQ) - Cognitrom Cluj; Scalele Endler de evaluare Multidimensională a Anxietății - Cognitrom Cluj; Interviu clinic structurat pentru tulburările de personalitate DSM V- SCID V; Scalele de depresie, anxietate, stres DASS-21R.

Referitor la **asistența psihologică**, activitățile specifice sunt desfășurate de către 2 psihologi angajați (1 psiholog, din cei 3 angajați, ocupă postul de Șef serviciu).

Ambii ofițeri specialiști sunt licențiați în Psihologie, deținând atestate de liberă practică în specialitățile Psihologie Clinică, respectiv Psihologie Aplicată în Domeniul Siguranței Naționale, treapta de specializare practicant în supervizare, respectiv practicant autonom.

Aceștia au absolvit și Programe de Masterat în specialitățile „Tehnici poligraf” și „Psihologie Judiciară”.

Ofițerul specialist psiholog, care ocupă postul de șef serviciu, este licențiat în Psihologie, deținând atestat de liberă practică în specialitatea Psihologie Clinică, treapta specialist și în Psihoterapie cognitiv-comportamentală, treapta autonom, fiind și absolvent al unui Program de Masterat intitulat „Tehnici psihologice de control și dezvoltarea potențialului uman”.

În vederea **formării profesionale continue**, în perioada 2024- 2025, atât ofițerii psihologi de execuție cât și Șeful Serviciului Asistență Psihosocială și Directorul Adjunct Reintegrare Socială au participat la manifestații științifice, organizate cu acest scop, cu următoarele tematici: „Intervenția psihoterapeutică în dependențele de substanțe și comportamente autodistructive” organizat de *Asociația Confident pentru dezvoltare personală și profesională*, în perioada 15.11.2024- 16.11.2024, avizat de Colegiul Psihologilor din România și creditat cu 10 credite; „Terapia tulburărilor afective de tip depresiv și bipolar. Evaluare clinică și intervenție cognitiv-comportamentală” organizat de *Asociația de Psihoterapie Cognitivă și Psihologie Clinică*, în perioada 13.12.2024-14.12.2024, avizat de Colegiul Psihologilor din România și creditat cu 10 credite; „Managementul furiei” organizat de *Asociația pentru Dezvoltarea Serviciilor Sociale Educaționale CATHARSIS* în perioada 16.11.2024-17.11.2024, avizat cu 10 credite profesionale de către Colegiul Psihologilor din România; „Pregătirea pentru schimbare - Intervenții motivaționale în consumul de substanțe psihoactive” organizat de *Asociația pentru Dezvoltarea Serviciilor Sociale și Educaționale*

CATHARSIS, în perioada 14.12.2024-15.12.2024; „Bipolaritate și schizofrenie - Crearea planului de prevenire a recăderilor”, organizat de *Centrul Confident* în data de 05 iulie 2025.

Activitatea psihologilor în cadrul unității constă în efectuarea evaluărilor inițiale, periodice și finale a persoanelor deținute, consilierea psihologică a acestora, atât a celor care au fost identificați cu riscuri/nevoi, cât și a celor care solicită asistență specializată, desfășurarea unor sesiuni de informare pe diferite tematici și a unor activități de grup, dar și implementarea unor Programe specifice de asistență psihologică ținută pe diferite problematice.

Activitatea specialiștilor se consemnează în Registre de evidență a actelor profesionale, astfel că, în anul curent, până la data vizitei, au fost consemnate 1354 activități desfășurate de către specialiștii psihologi, respectiv consilieri psihologice individuale persoane deținute, consilieri individuale de informare, evaluări psihologice inițiale (la depunere), evaluări psihologice periodice (la solicitarea terților/ pentru analizarea în comisia de individualizare, în cadrul comisiei de selecție la muncă) și evaluări psihologice finale (pentru analiza în cadrul comisiei pentru liberare condiționată).

În urma realizării activităților de evaluare, persoanele deținute identificate cu riscuri și nevoi de asistență psihologică au fost incluse în **Programe de rehabilitare comportamentală și Proiecte de asistență psihologică.**

În prezent, la nivelul unității se derulează „**Programul destinat persoanelor cu antecedente în toxicomanie**”, cu un număr de 19 persoane deținute, împărțite în două grupe, „**Programul destinat persoanelor cu antecedente în toxicomanie – drog**”, cu un număr de 10 persoane deținute și „**Programul destinat persoanelor deținute cu conduită agresivă**”, cu un număr de 10 persoane deținute.

În cursul anului 2025, au mai finalizat „**Programul destinat persoanelor cu antecedente în toxicomanie – drog**”, un număr de 8 persoane participante, „**Programul destinat persoanelor cu afecțiuni psihice**”, un număr de 8 persoane participante, „**Programul destinat dependențelor de jocuri și adicțiilor de alcool**”, un număr de 8 persoane, „**Programul destinat persoanelor cu conduită agresivă**”, un număr de 17 persoane, în două grupe și „**Programul destinat persoanelor cu antecedente în dependența de alcool**”, un număr de 9 persoane.

În ceea ce privește încadrarea cu personal de specialitate (ofițer psiholog), s-a constatat faptul că, **numărul celor doi specialiști cu funcții de execuție este insuficient**, raportat la volumul de activități specifice, generat de numărul persoanelor deținute în această unitate penitenciară. Astfel, membrii echipei MNP recomandă conducerii Penitenciarului Bistrița, **inițierea demersurilor legale, de acoperire corespunzătoare a activităților specifice muncii**

de ofițer psiholog, fie prin încadrare pe funcție, fie prin contractare de servicii de specialitate, în sensul respectării prevederilor art. 155 - 159 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților și programelor educative, de asistență psihologică și asistență socială din locurile de deținere aflate în subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, aprobat prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 1.322/C din 25 aprilie 2017, coroborat cu prevederile din Anexa 2 la Decizia Directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 348 din 24.02.2016 - Standardele de personal pe domenii de activitate pentru penitenciarele cu regim semideschis și deschis (uși deschise).

Potrivit datelor furnizate de către personal, pe parcursul anului, s-au desfășurat și finalizat și două activități intitulate „**Proiecte pentru creșterea rezilienței și adaptabilității persoanelor deținute în Penitenciar**”, cu 18 persoane participante, împărțite în două grupe, o activitate intitulată „**Proiect de activitate destinat persoanelor cu afecțiuni psihice**”, cu un număr de 9 persoane participante, o activitate intitulată „**Proiect de activitate pentru creșterea rezilienței și adaptabilității**”, cu un număr de 10 persoane și o activitate denumită „**Rețea de suport prin ascultare activă**”, cu un număr de 9 persoane.

În prezent se derulează **Proiectul de activitate „Dezvoltarea inteligenței emoționale**”, cu un număr de 9 persoane participante și **Proiectul de activitate „Diminuarea comportamentului agresiv și al violenței**”, cu un număr de 7 persoane.

Persoanelor custodiate, beneficiare ale serviciilor psihologice, li se întocmesc și **Fișe psihologice**, care cuprind date legate de nivelul intelectual, gradul de școlarizare și mediul social de proveniență, nivelul de stabilitate afectivă, atitudinea persoanei custodiate față de faptele comise și față de autoritate, potențialul adaptativ la condițiile vieții carcerale, identificarea riscurilor, gestionarea agresivității, consumul de substanțe/alcool, afecțiuni psihice, agresivitate verbală, victimizare, tipul de intervenție, recomandări și rezultate.

Referitor la cazurile de suicid și tentative de suicid, acestea se abordează la nivelul unității, multidisciplinar, existând în implementare „Strategia de monitorizare a comportamentelor agresive”, în vederea prevenirii eventualelor incidente.

Activitățile desfășurate în cadrul **Serviciului Asistență Psiho-Socială**, de către cei doi specialiști **asistenți sociali angajați**, s-au efectuat și consemnat în Registrele de activitate profesională, până la data vizitei, 1943 activități, respectiv consilieri sociale individuale, activități individuale de informare și activități de evaluare a persoanelor custodiate. În plus, asistenții sociali efectuează activități de mediere instituții, activități de mediere aparținători, dosare demersuri pentru căsătorie, dosare demersuri pentru obținerea certificatelor de naștere

și prelucrează cererile pentru comunicări online, medierea relațiilor cu familiile persoanelor deținute etc.

Consemnarea datelor ca rezultat al evaluărilor sociale s-a realizat prin completarea informațiilor în fișele specifice din Dosarul de educație și asistență psihosocială, a câmpurilor specifice din programul de evidență informatizată și în documentele necesare funcționării eficiente a comisiilor din penitenciar.

Referitor la organizarea și desfășurarea activităților de grup, în urma evaluărilor realizate, asistenții sociali au implicat persoanele private de libertate în **Programe și Proiecte de grup**, precum: *Program pentru prevenirea recidivei, Pro Liberare, Program de activități pentru creșterea rezilienței și adaptabilității, Program Pași spre libertate, Proiect de activități safe choice, Program autocontrol/BRISAR, Proiect de activități Comportament agresiv, dependența de jocuri de noroc, Adolescență fără dependență.*

Ofițerii asistenți sociali au participat în perioada 2024-2025, la cursuri de formare continuă, cu următoarele titulaturi: *Consilierea în asistența socială a persoanelor condamnate, cu accent pe populația de etnie romă și alte categorii supuse riscului de excluziune socială*, în perioada 06-07.02.2024, București; Conferința Națională de asistență socială *Angajament pentru schimbare*- Arad, 21 martie 2025; Curs on-line *Etică și integritate în instituțiile publice*, 16-17.04.2025; *Convocarea asistenților sociali* (conform Graficului anual privind pregătirea continuă pentru anul 2024); *Comunicarea în administrația publică* 28 - 29 aprilie 2025.

Având în vedere volumul mare al activităților necesare a fi desfășurate la nivelul penitenciarului, precum și necesitatea ca acestea să se desfășoare în timp util și eficient, membrii echipei MNP recomandă conducerii Penitenciarului Bistrița, inițierea demersurilor legale, de acoperire corespunzătoare a activităților specifice muncii de ofițer asistent social, fie prin încadrare pe funcție, fie prin contractare de servicii de specialitate, în sensul respectării prevederilor art. 179 - 183 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților și programelor educative, de asistență psihologică și asistență socială din locurile de deținere aflate în subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, aprobat prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 1.322/C din 25 aprilie 2017, coroborat cu prevederile din Anexa 2 la Decizia Directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 348 din 24.02.2016 - Standardele de personal pe domenii de activitate pentru penitenciarele cu regim semideschis și deschis (uși deschise).

Referitor la activitățile desfășurate în cadrul Serviciului Educație, pe parcursul anului, au fost efectuate evaluări ale persoanelor deținute, cu scopul identificării nevoilor educative ale persoanelor private de libertate, în vederea stabilirii traseului execuțional și a

includerii acestora în programe și activități, respectiv evaluări inițiale, evaluări periodice și evaluări finale.

Consemnarea datelor, ca rezultat al evaluărilor educaționale, s-a realizat prin completarea informațiilor în fișele specifice din conținutul Dosarului de educație și asistență psihosocială, a câmpurilor specifice din programul de evidență informatizată și în documentele necesare funcționării eficiente a comisiilor.

Personalul Serviciului Educație desfășoară și **sesiuni de consiliere educațională și convorbiri individuale de informare educațională.**

Totodată, la nivelul Serviciului Educație, s-a realizat includerea persoanelor private de libertate, în **Programe educative**, în concordanță cu nevoile identificate și recomandările formulate. Astfel, persoanele deținute sunt implicate în diferite programe educative, respectiv: „Program de adaptare pentru viața instituționalizată”; „Program Educație prin sport”; „Educație civică”; „O zi cu tata”; „Program Alfabetizare”; „Educație pentru viață sustenabilă”.

De asemenea, pe parcursul anului curent, persoanele deținute **au fost incluse la cursurile de școlarizare, pentru ciclul primar și anul 1 secundar inferior.**

Pentru deținuții care au absolvit o parte din învățământul primar și gimnazial, au fost organizate **cursuri de completare a nivelului de școlarizare, în cadrul Programului „A doua șansă”.**

Pe parcursul anului, sunt organizate și activități educative creditate, precum: **concursuri tematice, activități de difuzare a culturii, concursuri sportive, activități destinate deținuților analfabeți sau analfabeți funcționali, etc.**

Persoanele deținute au fost înscrise la **cursuri de calificare profesională** în meseria de „Îngrijitor spații verzi” sau „Lucrări de zugrăveli și lucrări de vopsitorie”.

În ceea ce privește **numărul persoanelor deținute care prestează muncă**, în semestrul I al anului 2025, au fost încheiate 3 contracte prestări servicii, cu un efectiv mediu de 526 persoane private de libertate iar în cursul anului 2024, au fost încheiate 2 contracte prestări servicii, cu un efectiv mediu de 518 persoane private de libertate. Penitenciarul colaborează cu punctul de lucru exterior S.C. LEONI WIRING SYSTEMS RO S.R.L.

Prin folosirea la muncă a deținuților, **în regim de prestări servicii**, pe parcursul anului 2024, s-au obținut venituri fără T.V.A., **în valoare totală de 3.236.499,15 lei.**

În semestrul I al anului 2025, efectivul mediu de folosire la muncă cu plată a fost de 87 persoane, efectivul mediu de folosire la muncă în interesul locului de deținere, a fost de 102 persoane, efectivul mediu de folosire la muncă, în cadrul G.A.Z., a fost de 1 persoană, efectivul mediu de folosire la deservire (reparații curente, întreținere) a fost de 8 persoane. În cursul

anului 2024, efectivul mediu de folosire la muncă cu plată a fost de 57 persoane, efectivul mediu de folosire la muncă în interesul locului de deținere a fost de 98 persoane, efectivul mediu de folosire la muncă, în cadrul G.A.Z., a fost de 4 persoane, efectivul mediu de folosire la deservire (reparații curente, întreținere) a fost de 9 persoane, iar efectivul mediu de folosire la voluntariat a fost de 1 persoană.

Ținând cont de profilul penitenciarului, care custodiază deținuți cu regimuri de executare semideschis și deschis, în care un număr semnificativ dintre aceștia se află la final de executare a pedepselor privative de libertate, în scopul dobândirii/ redobândirii unor abilități minime de integrare/ reintegrare pe piața muncii, după punerea în libertate, **se recomandă conducerii unității penitenciare menținerea unor preocupări constante, în identificarea de noi oferte de muncă, de la operatori economici, în regim de prestări servicii, pentru persoanele deținute.**

Dosarul de educație și asistență psihosocială al persoanelor custodiate în penitenciar cuprindea următoarele documente: Fișa datelor personale și familiale, date despre fapta pentru care suportă detenția și regimul de condamnare; Date despre schimbarea regimului de executare și includerea în categoria „grad de risc”; Fișa educațională de evaluare inițială; Fișa educațională de evaluare periodică; Fișa educațională de evaluare finală; Fișa socială de evaluare inițială; Fișa socială de evaluare periodică; Fișa socială finală; Fișa psihologică de evaluare inițială; Fișa psihologică de evaluare periodică; Fișa psihologică finală; Fișa de asistență moral–religioasă; Planul individualizat de evaluare și intervenție educativă și terapeutică inițial (pentru persoanele private de libertate condamnate); Angajamentul de participare la planul individualizat de evaluare și intervenție educativă și terapeutică inițial; Planul individualizat de evaluare și intervenție educativă și terapeutică revizuit; Angajamentul de participare la planul individualizat de evaluare și intervenție educativă și terapeutică revizuit; Fișa cu propuneri de modificare a regimului de executare a pedepsei privative de libertate; Fișa privind desfășurarea intervenției educaționale; Fișa privind desfășurarea intervenției psihosociale; Proces verbal de constatare a refuzului de participare la programele desfășurate.

Referitor la activitățile de colaborare a Penitenciarului Bistrița cu Organizațiile neguvernamentale, Serviciul Umanitar pentru Penitenciare a desfășurat în cadrul unității, programele creditate „Biblia și sentimentele umane” și „Mai întâi caracterul”, cu scopul conștientizării emoțiilor umane și a consecințelor rezultate în urma diferitelor acțiuni realizate, prin prisma principiilor biblice;

Asociația PRISON FELLOWSHIP ROMÂNIA, a desfășurat activitatea socială denumită „Rețeaua Îngerilor” și programul „Călătoria deținutului”;

Asociația Berean Prison Ministry a desfășurat programul creditat „Calea spre o viață fericită”;

Asociația „Filantropia Ortodoxă Bistrița” a desfășurat două campanii umanitare care au vizat persoanele private de libertate nevizitate, din Penitenciarul Bistrița;

Asociația „Oastea Domnului” din Gherla a desfășurat activități moral - religioase și o campanie umanitară care a vizat persoanele private de libertate nevizitate, din Penitenciarul Bistrița.

De asemenea, reprezentanții cultele religioase din Biserica Adventistă de Ziua 7-a din România, Biserica Penticostală, Organizația Religioasă Martorii lui Iehova au desfășurat activități moral- religioase, cu persoanele deținute.

Centrul Creștin de Reintegrare Socială „ONISIM” Bistrița a continuat desfășurarea activităților de sprijinire a persoanelor private de libertate necăutate din Penitenciarul Bistrița atât pe timpul detenției, cât și la punerea în libertate, oferindu-le cazare și sprijinindu-i astfel, pentru o cât mai bună reintegrare în societate și prevenire a recidivei.

Penitenciarul Bistrița colaborează și cu alte instituții locale și naționale, precum: Inspectoratul Școlar Județean Bistrița-Năsăud și Centrul Școlar de Educație Inclusivă nr. 1 Bistrița - colaborare în desfășurarea programului de școlarizare „A doua Șansă”; Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Bistrița-Năsăud; Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița-Năsăud, prin specialiștii desemnați a acorda sprijin persoanelor private de libertate care au copii pentru care s-a dispus măsura plasamentului familial sau sunt în custodia unor unități aflate în subordinea DGASPC; Direcția de Asistență Socială din cadrul Primăriei Bistrița; Casa Județeană de Pensii Bistrița Năsăud și din alte județe, în vederea urmăririi procedurii de obținere a drepturilor de pensie de către persoanele private de libertate; Protopopiatul Ortodox Bistrița; Serviciul Public Comunitar de Evidență a Populației Bistrița; Serviciul de Stare Civilă; Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrogu Bistrița; Facultatea de Asistență Socială și Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, și din cadrul Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca.

f) concluzii după interviurile cu persoanele private de libertate

În cadrul acestor interviuri au fost abordate probleme de interes pentru acestea precum, calitatea hranei, accesul la apa potabilă și calitatea acesteia, respectarea normelor de igienă și distribuirea materialelor de igienă personală, asigurarea tratamentului medical, asigurarea

dreptului la petiționare, la comunicări online, relația cu personalul penitenciarului, existența cazurilor de tortură sau rele tratamente, etc.

Din răspunsurile primite, a rezultat că persoanele intervievate sunt mulțumite de modul de tratament pe care-l primesc în acest penitenciar, iar în ceea ce privește comunicarea directă cu personalul, deținuții au declarat că aceasta se desfășoară normal, fără jigniri sau amenințări.

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

conducerii Penitenciarului Bistrița, să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Efectuarea demersurilor legale necesare, în sensul reducerii supraaglomerării populației carcerale și a respectării limitelor prevăzute de art. 1, alin (3) din Anexa la Ordinul Ministrului Justiției nr. 2772/C/2017;
2. Menținerea tuturor recipientelor utilizate la distribuirea hranei deținuților, în condiții de igienă, pe tot traseul de distribuire a hranei, cu respectarea prevederilor art. 113 din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal;
3. Inițierea demersurilor legale, de acoperire corespunzătoare a activităților specifice muncii de ofițer psiholog, fie prin încadrare pe funcție, fie prin contractare de servicii de specialitate, în sensul respectării prevederilor art. 155 - 159 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților și programelor educative, de asistență psihologică și asistență socială din locurile de deținere aflate în subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, aprobat prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 1.322/C din 25 aprilie 2017, coroborat cu prevederile din Anexa 2 la Decizia Directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 348 din

24.02.2016 - Standardele de personal pe domenii de activitate pentru penitenciarele cu regim semideschis și deschis (uși deschise).

4. Inițierea demersurilor legale, de acoperire corespunzătoare a activităților specifice muncii de ofițer asistent social, fie prin încadrare pe funcție, fie prin contractare de servicii de specialitate, în sensul respectării prevederilor art. 179 - 183 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților și programelor educative, de asistență psihologică și asistență socială din locurile de deținere aflate în subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, aprobat prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 1.322/C din 25 aprilie 2017, coroborat cu prevederile din Anexa 2 la Decizia Directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 348 din 24.02.2016 - Standardele de personal pe domenii de activitate pentru penitenciarele cu regim semideschis și deschis (uși deschise);
5. Menținerea unor preocupări constante, în identificarea de noi oferte de muncă, de la operatori economici, în regim de prestări servicii, pentru persoanele deținute.